

Rusbrekende Spuite

Vir baie van die steenvrug variëteite wat ons verbou, het ons nie genoeg koue in die winter vir die bome om hulle rus natuurlik te breek nie. Om hierdie rede moet ons die bome help om hul rus te breek, en daarvoor het ons basies twee produkte wat ons kan gebruik om die bome te help, naamlik Waterstofsianamied (Dormex, Deurbraak of soortgelyke Generiese Middels) en Mineraalolie (Bud Break, Citroil, ens., of soortgelyke Generiese Middels).

Indien ons nie die rusbrekende middels sou toedien nie, sal die bome oor 'n lang tydperk blom, in die ergste gevalle tot 3-4 weke van blom, wat uitdunning en oes baie moeilik maak as gevolg van die groot verskeidenheid vruggroottes en gemengde rypheid. Ons verkry dan ook nie goeie vegetatiewe bot nie met 'n klomp vegetatiewe knoppe wat dormant bly. Die lote wat wel hulle rus breek groei dan baie sterk, veral aan die basis van die boom, aangesien al die energie in net 'n paar groeipunte ingestoot word.

Swak vegetatiewe bot verminder ook die aantal blomme en spore, veral in die geval van pruime, in die volgende jaar. Dit verminder ook die aantal eenjarige dra-eenhede van goeie gehalte vir perskes en nektariene in die volgende jaar.

Vertraagde bot ontwig die algehele fisiologie van die boom en dit is feitlik onmoontlik om maksimum opbrengste van goeie gehalte vrugte te verkry as daar vertraagde bot was. In baie gevalle is die grootste effek van vertraagde bot op die oes in die volgende jaar as gevolg van die gebrekkige produksie van goeie gehalte spore of dra-eenhede vir die volgende jaar.

Die produsent moet ook seker maak watter produkte vir die verskillende vrugtesoorte geregistreer is.

Hoewel etlike ander produkte vir rusbreek beskikbaar is, glo ek dat Mineraalolie en Waterstofsianamied die enigste twee produkte is wat voldoende getoets en bewese is in die Suid-Afrikaanse situasie. Produsente kan afhangend van hul situasie en van watter produkte geregistreer is suiwer Mineraalolie of suiwer Waterstofsianamied of 'n tenkmengsel van beide gebruik. In die geval van 'n mengsel word die hoeveelhede van Mineraalolie en Waterstofsianamied wat gebruik word, aansienlik verminder, veral in die geval van Waterstofsianamied.

Ons het 'n baie warm Mei agter die rug, wat nie goed is vir steenvrugte nie, tesame met 'n erge droogte wat knopgehalte sal beïnvloed, en ons sal dus hierdie jaar baie meer aggressief moet wees met rusbrekende resepte. Vir 'n aantal van die perske- en nektarienvariëteite waarvoor ons nooit rusbrekende spuite gebruik nie, raai ek vir my kliënte aan om wel vanjaar rusbrekende middels te spuit. 'n Goeie, uniforme bot is so belangrik dat dit eenvoudig nie die moeite werd is om daarmee 'n kans te vat nie.

'n Ander groot pluspunt van goeie rusbreek is dat dit baie makliker is om die blom van die bestuiwers te sinkroniseer, veral vir pruime, waar dit moontlik is om die tydsberekening van blom met rusbrekende spuite te manipuleer. Hoe meer aggressief mens is met die resepte vir die rusbrekende spuite, hoe makliker word dit om die blom en die bestuiwers te sinkroniseer.

Praktiese Wenke m.b.t. Rusbrekende Spuite:

- Waak teen die aanwending van die rusbrekende spuite wanneer dit nog te vroeg is. Daar moet reeds tekens wees van knopswel

voor die rusbrekende spuit aangewend word. My kollega, Frikkie van Schalkwyk, het 'n sêding wat so waar is, naamlik dat dit makliker is om 'n motor wat beweeg te jump start as een wat stilstaan. Dit is baie makliker om 'n steenvrug te jump start wat reeds saphbeweging en knopswel ondergaan, as om dit met 'n heeltemal dormante boom te doen.

- Rusbrekende spuite moet teen tussen 70-90% van boom-ry volume aangewend word. Dit is baie belangrik, veral met die winterolie, dat daar 'n film olie reg rondom die knop aangebring word.
- Olie-spuite moet nie met Albus spuitkoppe aangewend word nie, maar met die ou Spraying Systems spuitkoppe. Groot druppeltjies is nodig om die vereiste oliefilm te skep.
- Die weer na afloop van die olie en/of Waterstofsianamied bespuiting is baie belangrik. Daar moet ideaal gesproke 3-4 dae van goeie, warm weer onmiddellik ná die bespuiting wees, veral vir die oliespuit. Hoe langer die knop onder die olie film kan sweet, hoe beter die rusbreking.
- Oliespuite moet nie aangewend word op bome wat onder versuiptoestande verkeer nie aangesien dit erge terugsterwing van lote sal veroorsaak. Die olie voorkom dat die bogrondse dele van die boom suurstof kan opneem terwyl versuipte wortels ook nie suurstof kan opneem nie. Die suurstofgebrek veroorsaak terugsterwing. Indien jy twyfel, gebruik eerder Waterstofsianamied as rusbrekende agent onder versuiptoestande.

Onthou – die beste manier om dopluise en witluis in steenvrugbome te beheer, is om 'n insekdoder saam met 'n mineraalolie toe te dien. Dit is dus elk geval nodig om mineraalolie te spuit, en dan kan mens maar net sowel dit teen 'n voldoende hoë dosis saam met die insekdoder spuit om te verseker dat daar voldoende rusbreek is.

Plaag en Siektebeheer

- **Bakteriese Siektes & Gomvlek – Alle Steenvrugte.** By die eerste tekens van knopswel, spuit met Koperoksichloried @ 350g/hl. Die laaste koperbespuiting van die seisoen voor daar vrugte op die bome is.
- **Dopluis en witluis – Alle Steenvrugte.** By die eerste tekens van knopswel, wend 2de (finale) 100ml/hl Dursban plus 500ml/hl mineraalolie vir dopluisbeheer aan. In gevalle waar rusbrekende spuite op appelkose en pruime aangewend word, moet hierdie behandeling eerder met die swaarder oliespuit aangewend word, wat effektiewelik die 500ml/hl vereiste mineraalolie negeer. Indien geen rusbrekende spuite aangewend word nie moet hierdie spuit by die koper gevoeg word.
- **Krulblaar – Perskes en nektaries.** Spuit Thiram @ 150g/hl by vroeë knopswel, 5-7 dae ná die koper, en herhaal elke 4-7 dae (gebaseer op hoe nat die bome is – dou en reën) voor en ná reën. Die laaste bespuiting teen 90% blomblaarval.
- **Bloeiselfersenging (*Monolinia laxa* bruinvrot) – Alle Steenvrugte.** Spuit met Chronos @ 27ml/hl weekliks vanaf 1 week ná die koper tot volblom. In die geval van perskes en nektariens moet die Chronos by die Thiram-spuit by 30% blom gevoeg word.
- **Witroes – Perskes en Nektariens.** Vanaf 10% ballon en verder, wend 60ml/hl Nimrod @ 10-14 dae intervalle tot 90% blomblaarval aan. Wend benatbare swael, indien nodig, @ 300g/hl vanaf 90% blomblaarval en verder aan teen intervalle van 10-14 dae, tot 35 dae voor die verwagte oes. Hierdie benatbare swael sal ook bruinroes beheer.
- **Witroes – Appelkose.** Vanaf 10% en verder, wend 1L/Ha Ortiva @ intervalle van 10-14 dae aan, maar sonder om meer as 2 opeenvolgende bespuitings en 3 in totaal te gebruik, tot 90% blomblaarval. Wend benatbare swael, indien nodig, @ 300g/hl vanaf 90% blomblaarval en verder teen intervalle van 10-14 dae aan, tot 35 dae voor die verwagte oes. Hierdie benatbare

swael is geregistreer vir bruinroes, maar sal ook help met die beheer van witroes.

- **Ballon (Bolwurm, Antestia-besie, Vrugteknaagbesie, Groenperskeplantluis) – Alle Steenvrugte.** Bespuit met Klartan @ 30ml/hl @ 10-30% blom (voor bye in die boord gesit word), soos en wanneer vereis. Daar moet nie ná 90% blomblaarval bespuit word nie. Klartan is “veilig” vir bye.
- **Blaaspootjie – Nektariens en Pruime.** Wend 15ml/hl Tracer @ 10% aan en herhaal 7-10 dae later, indien benodig. As bolwurm ’n probleem is, kan Tracer bespuit word teen 20ml/hl om dekking te verskaf teen beide blaaspootjie en bolwurm. Onthoudingstydperk = 21 dae op perskes en pruime, 7 dae op nektariene.
- **Oosterse Vrugtemot (OVM) – Perskes en Nektariens.** Hang laat in Julie lokvalle op (1 lokval/2 Ha) waar nodig (vroeg Augustus op die laatste).
- **Vals Kodlingmot (VKM) – Alle Steenvrugte.** Hang lokvalle op waar nodig (1 lokval/2 Ha), teen vroeg in Augustus op die laatste.
- **Bruinroes, Sproete, Gomvlek – Alle Steenvrugte.** Bespuit met 150g/hl Dithane by 75% blomblaarval en herhaal elke 14 dae vir 2-3 bespuitings, indien nodig (nat toestande). Onthoudingstydperk = 63 dae op perskes, 42 dae op appelkose en nektariene en 35 dae op pruime.
- **Vrugkalander (Snuitkewer) – Nektariens.** Stambande is die beste vorm van kewerbeheer en die bande moet om die boomstamme geplaas word voor die bome begin blom. Maak seker daar is geen “lere” van snoeisels of onkruid wat die kalanders toegang gee tot die boom bokant die stambande nie. Vir chemiese beheer kan daar met 40ml/hl Steward bespuit word sodra kalanders in die moniteringsbande gevang word of @ 75% blomblaarval. Onthoudingstydperk = 28 dae.
- **Kroongal – Alle Steenvrugte.** Is ’n bakteriese siekte wat gal op die wortels van die boom veroorsaak en word op alle Steenvrugte aangetref. Alle nuwe bome se wortels moet in RAS 84 gedooop word **voor hulle geplant word.** 1 Pakkie

kan gebruik word om 50 bome te behandel. Agrobacterium radiobacter, ’n biologiese behandeling, is slegs voorkomend en nie genesend nie. Dit is die geleentheid om die siekte te behandel.

Tydige Wenke bydraers:

	Rusbrekende Spuite	Gewasbeskerming
	Peter Dall Technical consultant Peter Dall Consultancy 028 272 9671	Andrew Hacking Technical consultant Ad Lucem Agricultural Services 021 880 1905

*Disclaimer

This document is issued by HORTGRO (Pty) Ltd (Reg no. 2005/010343/07). Whilst all care has been taken in the provision of the information in this document, this information is provided without liability to us, our affiliates or any officers or employees of ours. The information expressed in this document is done in good faith and is not intended to constitute any form of advice, including but not limited to horticultural practises, such as the administration, management, production and export of products. Some of the information may have been provided or sourced from third parties and we do not in any way guarantee its accuracy or correctness. At all times we will endeavour to ensure that information obtained from any third party is accurate and reliable. HORTGRO and its affiliates disclaims and assumes no liability for any loss or damage (direct, indirect or consequential) that may be suffered from using or relying on the information contained herein.

Investment in agriculture and research may cause exposure to certain risks, including market risk, and financial losses, therefore it may not be suitable for all clients. Please contact a technical advisor for a personal analysis prior to making any orchard practice decisions. HORTGRO and its affiliates disclaims and assumes no liability for any loss or damage (direct, indirect or consequential) that may be suffered from using or relying on the information contained herein without seeking professional advice.